

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 8
1981-82 med anledning av landskaps-
styrelsens framställning till lands-
tinget med förslag till landskaps-
lag om tillämpning i landskapet
Åland av vissa författningar rörande
växtskydd.

Landstinget har inbegärt lagutskottets utlåtande över ovan-
nämnda framställning. Utskottet, som hört extra lagberednings-
sekreteraren Lars Karlsson, jordbruksinstruktören Pär Bonde-
stam och sekreteraren i Ålands potatisodlarförening, agrologen
Börje Nordström, får härmed vördsamt anföra följande.

Genom framställningen föreslår landskapsstyrelsen att de nya
författningar som i riket reglerar frågor rörande växtskydd,
nämligen lagen om växtskydd (FFS 127/81) och förordningen om
förebyggande av införsel till landet av växtförstörare (FFS
173/81) skulle bringas i kraft även för landskapets del. Dess-
utom föreslås att förvaltningen av ärenden rörande växtskydd
närmare skulle regleras i lagen. Av framställningen framgår
vidare att landskapsstyrelsen anser det mest ärdamålsenligt
att lagstiftningen ges formen av blankettlag. I samband med
behandlingen 1976 av nu gällande blankettlag hade lagutskottet
underrättats om att en växtskyddskommitté tillsatts för att
bland annat utarbeta särskild landskapslagstiftning på området,
varför den då föreslagna blankettlagen ansågs ha närmast
temporär karaktär (Lu.bet. nr 1/1976-77). Denna kommitté har
dock enligt vad utskottet nu inhämtat upplösts den 28 april
1980 utan att ha överlämnat något förslag till lagstiftning på
området.

Växtskyddets uppgift är att se till att skadliga växtförstörare
utrotas och att förhindra att de förs in i landet och sprider
sig. Till ovan nämnda förordning ansluter sig förteckningar

över växtförstörare och deras värdväxter. Växtskyddet är delvis reglerat på internationell bas genom den internationella växtskyddskonventionen och en konvention om bildande av en växtskyddsorganisation för Europa och Medelhavsländerna, vardera konventionen från 1961.

Utskottet har erfarit att landskapet Åland är utsatt för vissa risker vad gäller spridning av växtsjukdomar. Till följd av livlig handel med utsäde samt jord- och skogsbruksprodukter kan sådana sjukdomar snabbt spridas. Samtidigt är bland annat potatisodlingen av stor ekonomisk betydelse för landskapet. Hittills har kontrollen av utsäde m.m. varit omsorgsfull och kontrollfrågan ämnats stor vikt av såväl myndigheter som organisationer och berörda företag. Ett för Åland särskilt utvecklat kontrollsystem har därför inte bedömts vara nödvändigt medan det däremot måste finnas möjligheter att snabbt ingripa om spridning av växtförstörare befaras.

Lagens rubrik har förtydligats så att den överensstämmer med den rubricering som i allmänhet tillämpats i motsvarande lagar.

Utskottet har omformulerat lagförslagets 1 § i överensstämmelse med den utformning senare blankettlagar getts. Härigenom skulle endast rikets lag och förordning antas att gälla medan giltigheten av eventuella författningar av lägre ordning skulle förutsätta ett särskilt landskapsstyrelsebeslut härom, med eller utan ändringar.

Utskottet har föreslagit att 2 § helt skulle utgå. Utskottet har funnit innebörden av paragrafens 1 mom. något oklar och anser det dessutom praktiskt omöjligt att som huvudregel införa någon form av obligatoriskt kontrollförfarande vid införsel av växter och växtprodukter från riket till landskapet. Ett sådant förfarande skulle leda till hart när omöjliga övervakningsproblem och innebära stora olägenheter för bland andra livsmedelshandeln. I den mån förekomst av växtförstörare uppdagas på platser i riket, varifrån införsel till landskapet sker, är det dock ändamålsenligt att landskapsstyrelsen i den

föreslagna egenskapen av växtskyddsmyndighet skrider till nödvändiga åtgärder. Enligt utskottets uppfattning ger växtskyddslagens 4 § även utan det föreslagna 2 § 1 mom. landskapsstyrelsen tillräckliga möjligheter att bland annat uppställa transport-, handels- och odlingsförbud för växter samt olika villkor för hanteringen.

I fråga om framställningens 2 § 2 mom. konstaterar utskottet att de i momentet avsedda sundhetscertifikaten är dokument med vilka närmast tull- och växtkontrollmyndigheter tar befattning. Enskilda konsumenter berörs inte alls härav. Certifikaten utfärdas i produktens ursprungsland av växtskyddsmyndighet därstädes. Bestämmelsen om certifikaten i förordningens 10 § kan dessutom anses ha avseende på utrikeshandelns enhetliga ordnande vilket område enligt 11 § 2 mom. 17 punkten självstyrelselagen hör till rikets lagstiftningsområde. Av nämnda orsaker har utskottet föreslagit att momentet skulle utgå, vilket betyder att sundhetscertifikat kan vara utfärdat på finska, svenska, engelska eller tyska språket.

Framställningens 3 § har omformulerats något utan att den sakliga betydelsen förändrats härav. Till följd av att 2 § föreslagits helt utgå har omparagrafering skett.

Vid behandlingen 1976 av hittills gällande blankettlag berördes även behovet av en överenskommelseförordning som närmare skulle reglera uppdelningen mellan landskapets och rikets myndigheter av frågor rörande växtskydd. Någon sådan förordning har inte utfärdats och utskottet har erfarit att landskapsstyrelsen inte heller avser att låta utarbeta förslag till en dylik. I den mån landskapsmyndigheterna saknar nödvändig sakkunskap ämnar landskapsstyrelsen utnyttja de möjligheter självstyrelselagens 19 § 3 mom. ger att erhålla bistånd från fackmyndigheterna i riket. Utskottet konstaterar att ett effektivt handhavande av växtskyddsfrågorna i landskapet enligt de intentioner som framgår ur framställningen måhända kräver utökade resurser inom landskapsförvaltningen.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet värdsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga lagförslaget sålydande:

L a n d s k a p s l a g
angående tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande växtskydd.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 §.

Växtskyddslagen den 13 februari 1981 (FFS 127/81) och förordningen den 27 februari 1981 om förebyggande av införsel till landet av växtförstörare (FFS 173/81) skall med nedan i denna lag angivna avvikelser äga tillämpning i landskapet Åland.

Ändring av i 1 mom. avsedd författning gäller i landskapet, såvida inte annat följer av vad i denna lag stadgas.

Landskapsstyrelsen kan inom landskapets behörighetsområde besluta att bestämmelser, vilka med stöd av ovan angivna författningar utfärdats av riksmyndighet, skall äga tillämpning även i landskapet Åland, antingen i oförändrad lydelse eller med av landskapsstyrelsen föreskrivna ändringar.

2 §.

De förvaltningsuppgifter som enligt (uteslutn.) i 1 § avsedda författningar eller bestämmelser ankommer på rikets myndigheter skall (uteslutn.) i landskapet omhänderhas av landskapsstyrelsen såvida fråga är om angelägenheter som faller inom landskapets behörighetsområde.

3 §.

Kostnader och skador till följd av åtgärder som landskapsstyrelsen vidtagit med stöd av i 1 § nämnda författningar och bestämmelser skall ersättas ur landskapets medel.

4 och 5 §§

(Lika som framställningens 5 och 6 §§).

Mariehamn den 15 december 1981.

På lagutskottets vägnar:

Sune Carlsson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande i utskottet. ordf. Sune Carlsson, v.ordf. Sune Eriksson, ledamöterna Jan-Erik Lindfors (delvis), Bert Häggblom (delvis), och Roald Karlsson (delvis) samt ersättaren Olof M. Jansson.